

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Факультет економіки та екології моря
Кафедра економіки та цифрового бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФЕЕМ

Вячеслав ІВАТА
Вячеслав ІВАТА

15 » 06 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Work program for primary discipline

Педагогічна практика

Pedagogical Practice

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Тип дисципліни - обов'язкова

Мова викладання - українська

Миколаїв – 2026

Робоча навчальна програма педагогічної практики є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»

спеціальності D7 Торгівля

освітня програма «Бізнес та приватне підприємництво»

«05» 06 2026 року.- 14 с.

Розробник:

к.е.н., доцент кафедри економіки та цифрового бізнесу Оксана КОРНІЄНКО

Проект робочої навчальної програми педагогічної практики узгоджено з гарантом освітньої програми «Бізнес та приватне підприємництво»

Гарант освітньої програми «Бізнес та приватне підприємництво»

к.е.н., доц.

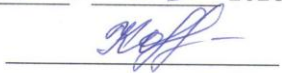

В'ячеслав РОГОВ

Проект робочої навчальної програми педагогічної практики розглянуто на засіданні кафедри економіки та цифрового бізнесу

Протокол № 6 від «08» 06 2026 року

Завідувач кафедри

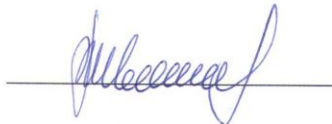

Оксана КОРНІЄНКО

Проект робочої навчальної програми педагогічної практики розглянуто методичною радою факультету економіки та екології моря

Протокол № 6 «12» 06 2026 року

Голова

Вячеслав ІВАТА

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практика здобувачів вищої освіти, які навчаються за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Бізнес та приватне підприємництво» спеціальності D7 «Торгівля», є обов'язковою складовою освітнього процесу та спрямована на формування професійних компетентностей, необхідних для здійснення педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Педагогічна практика забезпечує поєднання теоретичної, методичної та практичної підготовки здобувачів, сприяє набуттю досвіду викладацької діяльності, розвитку педагогічної майстерності, комунікативних, організаційних та методичних умінь, необхідних для підготовки майбутніх фахівців у сфері бізнесу та підприємництва.

Практика студентів організовується відповідно до навчального плану підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Бізнес та приватне підприємництво».

Проведення педагогічної практики здобувачів вищої освіти регламентується Законом України «Про вищу освіту», Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженим наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами), Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова, Положенням про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, а також іншими нормативно-правовими актами у сфері вищої освіти, академічної доброчесності та забезпечення якості освітньої діяльності.

Педагогічна практика спрямована на формування у здобувачів вищої освіти здатності планувати, організовувати та проводити навчальні заняття із застосуванням сучасних освітніх технологій, методів і засобів навчання, здійснювати оцінювання результатів навчання, використовувати цифрові освітні ресурси та ефективно організовувати взаємодію зі здобувачами вищої освіти.

Зміст, послідовність та індивідуальна траєкторія проходження педагогічної практики визначаються програмою практики, індивідуальним завданням здобувача та дисциплінами, закріпленими за кафедрою економіки та цифрового бізнесу.

Базою проходження педагогічної практики є кафедра економіки та цифрового бізнесу Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. За рішенням кафедри окремі елементи практики можуть виконуватися на базі інших структурних підрозділів університету або закладів вищої

освіти, що здійснюють підготовку здобувачів за економічними та управлінськими спеціальностями.

Під час проходження педагогічної практики здобувачі вищої освіти ознайомлюються з організацією освітнього процесу, нормативно-методичним забезпеченням освітньої діяльності, особливостями підготовки та проведення лекційних, практичних і семінарських занять, методами контролю знань, а також беруть участь у навчальній, методичній та організаційній роботі кафедри.

За необхідності педагогічна практика може здійснюватися із застосуванням дистанційних технологій навчання, електронних освітніх платформ, систем відеоконференцзв'язку, цифрових сервісів для організації освітнього процесу та інших сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Навчально-методичне керівництво, організацію та контроль проходження педагогічної практики здійснює кафедра економіки та цифрового бізнесу. До керівництва практикою залучаються науково-педагогічні працівники кафедри, які мають досвід викладацької, методичної та наукової діяльності, володіють сучасними технологіями навчання та забезпечують формування професійних компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Загальну координацію педагогічної практики, контроль виконання її програми та оцінювання результатів проходження здійснює керівник практики від університету.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	2-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету: http://www.nuos.edu.ua/students/osvita	Спеціальність D7 Торгівля	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає		3-й	3-й
Загальна кількість годин - 90		Лекцій	
Тижневих годин для денної форми навчання самостійної роботи студента – 30		---	---
		Практичні, семінарські	
	Освітній рівень: другий (магістерський)	---	---
		Самостійна робота	
		90 год.	90 год.
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: письмовий звіт	

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою педагогічної практики є закріплення, поглиблення та практичне застосування теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти під час вивчення дисциплін освітньо-професійної програми «Бізнес та приватне підприємництво», формування професійних компетентностей, необхідних для здійснення освітньої, навчально-методичної та організаційної діяльності у закладах вищої освіти, набуття практичних навичок планування, організації, проведення та оцінювання результатів навчання із застосуванням сучасних педагогічних технологій, цифрових освітніх інструментів та інтерактивних методів навчання.

Педагогічна практика спрямована на формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати професійну викладацьку діяльність, розробляти навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів, організовувати ефективну взаємодію зі здобувачами освіти, використовувати сучасні цифрові технології в освітньому процесі та забезпечувати високу якість навчання відповідно до принципів студентоцентрованого підходу.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- закріплення, систематизація та поглиблення знань із фахових дисциплін освітньо-професійної програми «Бізнес та приватне підприємництво»;

- ознайомлення з організацією освітнього процесу у закладі вищої освіти, нормативно-правовим та методичним забезпеченням освітньої діяльності;

- вивчення сучасних методів, форм і технологій навчання, особливостей підготовки та проведення лекційних, практичних, семінарських занять і консультацій;

- набуття практичних навичок планування та проведення навчальних занять із використанням сучасних педагогічних технологій, інтерактивних методів навчання та цифрових освітніх ресурсів;

- формування вмінь розробляти навчально-методичні матеріали, презентації, практичні завдання, кейси, тестові завдання та інші засоби навчання;

- опанування сучасних методів контролю, оцінювання та моніторингу результатів навчання здобувачів вищої освіти;

- розвиток навичок професійної педагогічної комунікації, академічної етики, культури ділового спілкування та взаємодії зі здобувачами освіти;

- формування здатності застосовувати цифрові освітні платформи, інформаційно-комунікаційні технології та спеціалізовані програмні засоби для організації освітнього процесу;

- набуття досвіду аналізу та самооцінювання власної педагогічної діяльності, визначення напрямів професійного самовдосконалення;

- удосконалення навичок підготовки навчально-методичних матеріалів, публічних виступів, презентації навчального матеріалу та дотримання принципів академічної доброчесності.

Виконання завдань програми педагогічної практики передбачає здатність продемонструвати здобувачами вищої освіти такі результати навчання:

застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

Педагогічна практика проводиться в умовах, максимально наближених до реальної діяльності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти, та спрямована на формування професійних компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою «Бізнес та приватне підприємництво», зокрема щодо організації освітнього процесу, застосування сучасних педагогічних технологій, використання цифрових освітніх ресурсів, підготовки навчально-методичного забезпечення та розвитку педагогічної майстерності.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Організація педагогічної практики покладається на кафедру економіки та цифрового бізнесу Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Бази проходження педагогічної практики затверджуються наказом ректора Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова на основі офіційних договорів із закладами вищої освіти, підприємствами, установами, організаціями та іншими юридичними особами.

Базами проходження педагогічної практики можуть бути кафедри, факультети, інститути та інші структурні підрозділи Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, а також інші заклади вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів за економічними, управлінськими та підприємницькими спеціальностями, забезпечують освітній процес і мають належне навчально-методичне забезпечення.

Базами практики також можуть виступати заклади фахової передвищої освіти, науково-освітні центри, навчально-наукові інститути, центри післядипломної освіти, навчально-консультаційні підрозділи, корпоративні університети, центри професійного розвитку, установи та організації, що здійснюють освітню діяльність, підвищення кваліфікації, професійну підготовку та перепідготовку кадрів у сфері економіки, підприємництва, бізнесу, менеджменту та цифрової економіки.

Для виконання завдань педагогічної практики здобувачі вищої освіти можуть бути залучені до проведення лекційних, практичних, семінарських і лабораторних занять, організації самостійної роботи здобувачів освіти, підготовки навчально-методичних матеріалів, розроблення презентацій, тестових завдань, кейсів, цифрових освітніх ресурсів, використання сучасних освітніх платформ, систем дистанційного навчання та інформаційно-комунікаційних технологій.

Бази практики повинні забезпечувати умови для формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у сфері викладацької діяльності, набуття практичного досвіду організації та проведення освітнього процесу, застосування сучасних методів навчання, цифрових освітніх технологій, інтерактивних методик викладання, оцінювання результатів навчання та розроблення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів.

Бази практики в особі їх керівників разом із закладом вищої освіти несуть відповідальність за організацію, якість і результати проходження педагогічної практики здобувачів вищої освіти. Керівники закладів освіти, установ та організацій зобов'язані забезпечити належні умови для проходження практики, можливість участі здобувачів у навчальному процесі, доступ до необхідної навчально-методичної документації, дотримання вимог охорони праці, техніки безпеки та внутрішнього розпорядку відповідно до чинного законодавства.

На місцях проходження практики відповідно до офіційного договору призначається керівник педагогічної практики від бази практики, основним завданням якого є консультування здобувача вищої освіти з питань організації освітнього процесу, методики викладання, підготовки та проведення навчальних занять, відвідування й оцінювання пробних занять, надання методичної допомоги у виконанні індивідуального завдання та підготовці звітної документації.

Керівник педагогічної практики від бази практики забезпечує ознайомлення здобувача з організацією освітнього процесу, нормативними документами закладу освіти, особливостями роботи кафедри та науково-педагогічних працівників, сприяє формуванню професійних педагогічних умінь, розвитку навичок педагогічної комунікації, академічної доброчесності, використання сучасних методів і технологій навчання, а також надає письмовий відгук про результати проходження педагогічної практики.

Керівник практики від бази практики зобов'язаний:

забезпечити належні умови для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства;

призначити кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;

ознайомитись з програмою проходження практики;

не допускати залучення студентів на посади та роботи, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;

забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці; проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці (ознайомчий та на робочому місці);

допомагати студентам у вирішенні поточних завдань і підготовці підсумкової звітної документації;

надати студентам-практикантам можливість користуватись документацією, необхідною для виконання програми практики;

забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів, контролювати роботу студентів та дотримання ними трудової дисципліни;

про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти навчальний заклад;

після закінчення практики дати письмовий відгук про роботу студента на практиці, який має бути завірений особистим підписом та печаткою організації.

Керівник практики від кафедри економіки та цифрового бізнесу призначається наказом по університету з числа науково-педагогічних працівників кафедри.

До **обов'язків** керівника практики входить:

підготовка навчально-методичної документації з організації та проведення практики;

забезпечення та контроль проведення всіх організаційних заходів із підготовки та проведення практики: інструктажів про порядок проходження практики, з охорони праці тощо;

контроль за своєчасністю та правильністю підготовки необхідних документів: договорів з базами практик, відповідних наказів тощо;

надання студентам-практикантам необхідних документів (програми, щоденників, завдань, методичних рекомендацій);

повідомлення студентів про систему звітності з практики;

аналіз робочих навчальних планів у частині, що стосується проведення практик;

контроль підготовленості баз практики;

контроль забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці, техніки безпеки та безпеки життєдіяльності;

забезпечення у тісному контакті з керівником практики від бази практики високої якості її проходження відповідно до програми;

проведення студентських установчих та звітних конференцій;

розробка індивідуального плану-завдання на практику і структури звіту;

надання допомоги студентам у збиранні матеріалів для звіту;

надання консультативної допомоги в написанні підсумкового звіту;

прийняття і перевірка звітів студентів з практики, надання відгуків про їх роботу на базі практики;

прийняття заліків з практики;

звіт завідувачу кафедри, декану факультету, Вченій раді факультету про результати проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Під час практики студент зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, встановлених на місці проходження практики, проявляти творчу активність, відповідальність, культуру поведінки.

Студенти під час проходження *педагогічної практики* також зобов'язані:

до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів (угоди, направлення на практику, повідомлення про прибуття, щоденника, звіту тощо);

своєчасно прибути на базу практики (не пізніше 9-ї години першого дня практики, якщо інше не погоджено з керівником закладу освіти), передати керівнику направлення на практику та повідомлення про прибуття, пройти всі види інструктажу з охорони праці, техніки безпеки та безпеки життєдіяльності, ознайомитися з правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти й приступити до виконання завдань педагогічної практики;

у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками керівників практики;

вивчити й суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, безпеки життєдіяльності, норм професійної етики та академічної доброчесності;

відвідувати навчальні заняття провідних викладачів, аналізувати сучасні методики викладання, брати участь у підготовці та проведенні лекційних, практичних і семінарських занять;

готувати навчально-методичні матеріали, презентації, тестові завдання, кейси, інші дидактичні матеріали відповідно до індивідуального завдання;

систематично вести щоденник педагогічної практики;

нести відповідальність за якість підготовки та проведення навчальних занять, виконання індивідуального завдання і дотримання правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;

своєчасно оформити звіт, щоденник та скласти підсумковий залік з практики.

Робочий день студента під час проходження педагогічної практики визначається правилами внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти або іншої установи, яка є базою практики.

Щоденна робота студента-практиканта полягає у відвідуванні навчальних занять, підготовці та проведенні лекційних, практичних і семінарських занять, участі в методичній роботі кафедри, розробленні навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, використанні сучасних цифрових освітніх технологій, веденні щоденника практики та оформленні звітної документації.

Перед відбуттям до місця проходження педагогічної практики студент повинен пройти інструктаж з охорони праці, техніки безпеки та безпеки життєдіяльності на кафедрі. Проведення інструктажу здійснюється під час настановних зборів. Під час зборів студенти ознайомлюються з вимогами до проходження педагогічної практики, особливостями організації освітнього процесу, вимогами до підготовки та проведення навчальних занять, порядком оформлення звітної документації, критеріями оцінювання результатів практики та вимогами академічної доброчесності.

Під час настановних зборів студентам надаються зразки необхідних документів, визначаються терміни погодження баз практики з кафедрою та порядок виконання індивідуальних завдань. Студенти отримують повний пакет документів, оформлених та підписаних університетом. До нього, як правило, входять: направлення на практику, повідомлення про прибуття, щоденник педагогічної практики (додаток А), графік проходження практики, програма практики, індивідуальне завдання та методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики. У разі самостійного обрання студентом бази проходження практики повинна бути дотримана встановлена університетом процедура погодження та оформлення направлення на практику.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Зміст педагогічної практики конкретизується в індивідуальному завданні на практику, яке розробляється керівником практики спільно із здобувачем вищої освіти з урахуванням освітніх компонентів, що викладаються, особливостей бази практики та напрямів навчально-методичної діяльності.

Індивідуальне завдання спрямоване на формування та вдосконалення у здобувача вищої освіти педагогічних, методичних, комунікативних і професійних компетентностей, набуття практичного досвіду організації освітнього процесу, проведення навчальних занять та розроблення сучасного навчально-методичного забезпечення.

Індивідуальне завдання з педагогічної практики передбачає:

ознайомлення з нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти;

вивчення структури закладу вищої освіти, діяльності кафедри, організації навчального процесу та системи забезпечення якості освіти;

ознайомлення з освітньо-професійною програмою, навчальними планами, робочими програмами освітніх компонентів, силабусами та іншою навчально-методичною документацією;

вивчення сучасних методів, технологій і форм організації навчання у закладах вищої освіти;

відвідування лекційних, практичних, семінарських та інших видів навчальних занять провідних науково-педагогічних працівників із подальшим їх педагогічним аналізом;

підготовку конспектів лекцій, методичних розробок практичних або семінарських занять, тестових завдань, кейсів, презентацій та інших навчально-методичних матеріалів;

проведення лекційних, практичних або семінарських занять із використанням сучасних освітніх технологій, інтерактивних методів навчання та цифрових інструментів;

набуття навичок організації самостійної роботи здобувачів освіти, оцінювання результатів навчання та надання конструктивного зворотного зв'язку;

використання інформаційно-комунікаційних технологій, систем дистанційного навчання, цифрових платформ та електронних освітніх ресурсів у процесі підготовки і проведення занять;

участь у методичній роботі кафедри, підготовці навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, засіданнях кафедри, методичних семінарах та інших формах організації освітньої діяльності;

формування навичок педагогічної комунікації, професійної етики, академічної доброчесності та педагогічної майстерності;

підготовку методичних рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення організації освітнього процесу, змісту навчальних дисциплін, методів викладання та оцінювання результатів навчання.

Зміст індивідуального завдання може уточнюватися керівником практики відповідно до специфіки бази практики, освітніх компонентів, індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти та особливостей організації освітнього процесу.

Порядок ведення щоденника та оформлення звітної документації

У процесі проходження педагогічної практики здобувач вищої освіти веде **Щоденник практики**, у якому щоденно відображає зміст виконаних завдань, результати відвідування та проведення навчальних занять, підготовлені навчально-методичні матеріали, участь у методичній роботі кафедри, результати педагогічних спостережень та інші види діяльності відповідно до програми практики. Форма щоденника наведена в додатку В.

Після завершення практики оформлений щоденник разом із письмовим звітом у встановлений термін подається керівнику практики від кафедри економіки та цифрового бізнесу, який здійснює перевірку документації, оцінює результати виконання програми практики та формує відгук.

У разі відсутності щоденника практики або неналежного його оформлення педагогічна практика не оцінюється.

Після завершення терміну проходження практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми педагогічної практики та індивідуального завдання.

Основною формою звітності здобувача вищої освіти за результатами проходження педагогічної практики є письмовий звіт, підготовлений відповідно до вимог програми практики, підписаний керівником практики від бази практики (за її наявності) та оцінений у встановленому порядку.

Письмовий звіт разом із щоденником практики та іншими необхідними документами подається керівнику практики від кафедри економіки та цифрового бізнесу для перевірки та рецензування. Захист звіту здійснюється здобувачем вищої освіти перед комісією або під час підсумкової звітної конференції.

Звіт повинен містити інформацію про виконання всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, опис проведених навчальних занять, аналіз використаних методів і технологій навчання, результати педагогічної діяльності, сформульовані висновки, практичні рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу, список використаних джерел і додатки.

За результатами проходження педагогічної практики здобувач вищої освіти на основі виконаного індивідуального завдання, записів у щоденнику практики, опрацьованих нормативних, науково-методичних та інформаційних джерел готує письмовий звіт.

У звіті необхідно висвітлити зміст виконаної педагогічної роботи, обґрунтувати вибір методів, форм і технологій навчання, представити результати проведених занять, їх самоаналіз, оцінити ефективність використаних педагогічних підходів та сформулювати практичні рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу відповідно до завдань освітньо-професійної програми «Бізнес та приватне підприємництво».

Основна частина звіту повинна містити аналіз організації освітнього процесу, методики викладання економічних дисциплін, використання сучасних

цифрових освітніх технологій, інтерактивних методів навчання, особливостей оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, а також результати проведених навчальних занять і їх педагогічний аналіз.

Під час підготовки звіту здобувач повинен застосовувати сучасні педагогічні технології, методи організації навчального процесу, цифрові освітні інструменти, принципи компетентнісного підходу, студентоцентрованого навчання, академічної доброчесності та використовувати актуальні нормативні, науково-методичні й інформаційні джерела.

До звіту можуть бути включені авторські пропозиції щодо вдосконалення організації освітнього процесу, методики викладання економічних дисциплін, використання сучасних освітніх технологій, цифрових інструментів навчання, удосконалення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, підвищення якості освітнього процесу та ефективності формування професійних компетентностей здобувачів освіти.

За можливості доцільним є отримання від бази практики підтвердження практичної значущості запропонованих методичних рекомендацій або перспектив їх використання в освітньому процесі.

Звіт про проходження педагогічної практики повинен містити:

титульну сторінку;

зміст;

вступ;

основну частину, що включає характеристику бази практики, аналіз організації освітнього процесу, опис виконаних видів педагогічної діяльності, характеристики проведених навчальних занять, аналіз використаних методів і технологій навчання, результати самоаналізу педагогічної діяльності;

висновки та практичні рекомендації;

список використаних джерел;

додатки (за необхідності);

презентацію результатів педагогічної практики для публічного захисту.

Під час підготовки звіту здобувач вищої освіти повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, забезпечувати коректне використання та цитування нормативних, наукових і методичних джерел, достовірність представлених результатів, а також відповідальне використання сучасних цифрових освітніх технологій та інформаційних ресурсів.

Звіт виконується державною мовою. Текст звіту оформлюється відповідно до вимог, установлених у закладі вищої освіти: друкується на комп'ютері через 1,5 інтервали на стандартних аркушах формату А4 (210×297 мм). Поля: ліве - 30 мм, праве - 15 мм, верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм. Абзацний відступ - 1,0 см. Шрифт - Times New Roman, розмір - 14 пт, вирівнювання тексту - за шириною. Текст друкується з одного боку аркуша.

Сторінки звіту повинні бути пронумеровані (у правому нижньому куті аркуша), нумерація наскрізна, починаючи з першої сторінки (на титульній сторінці номер не ставиться). Аркуші звіту мають бути оформлені відповідно до встановлених вимог та скріплені.

Рекомендований обсяг звіту - 15-20 сторінок (без урахування додатків).

Презентація результатів педагогічної практики повинна бути виконана у редакторі Microsoft PowerPoint та містити основні результати проведеної педагогічної діяльності, аналіз проведених навчальних занять, використаних методів навчання, отриманого професійного досвіду та сформульовані рекомендації. Рекомендований обсяг презентації - до 15 слайдів.

Приклад структури звіту з педагогічної практики наведений у додатку Б. Зразок оформлення титульної сторінки звіту наведений у додатку В. Методичні рекомендації щодо змісту та оформлення звіту наведені у додатку Д.

Звіт про проходження педагогічної практики, щоденник практики, відгук керівника від бази практики (за наявності) та інші передбачені програмою документи подаються керівнику практики від кафедри економіки та цифрового бізнесу після завершення практики для перевірки та захисту.

Оцінка за результатами проходження педагогічної практики вноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Підсумки проходження педагогічної практики обговорюються на підсумковій звітній конференції здобувачів вищої освіти. Керівники практики звітують на засіданні кафедри економіки та цифрового бізнесу про результати організації та проведення практики, аналізують рівень сформованості педагогічних компетентностей здобувачів, ефективність використання сучасних методів навчання і цифрових освітніх технологій, узагальнюють пропозиції баз практики та здобувачів освіти, визначають напрями вдосконалення педагогічної підготовки, розвитку навчально-методичного забезпечення та впровадження інноваційних технологій в освітній процес.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ

Розподіл балів за результатами проходження та захисту практики

Вид роботи	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
Виконання індивідуального дослідницького завдання	30	Повнота виконання, самостійність, використання сучасних методів дослідження, якість аналізу та обґрунтованість отриманих результатів.
Ведення щоденника практики	10	Повнота та систематичність записів, відповідність виконаним роботам, своєчасність оформлення.
Підготовка письмового звіту	30	Логічність структури, науковий рівень викладу, якість аналізу, обґрунтованість висновків і рекомендацій, правильність оформлення та дотримання принципів академічної доброчесності.
Відгук (характеристика) керівника практики від бази практики або університету	10	Оцінка рівня професійної підготовки, дисциплінованості, самостійності, відповідальності та якості виконання поставлених завдань.
Захист звіту та презентація результатів дослідження	20	Якість доповіді, володіння матеріалом, аргументованість відповідей на запитання, здатність інтерпретувати результати дослідження та формулювати практичні рекомендації.
Разом	100	

Підсумкова оцінка формується як сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти за всі види виконаних робіт під час проходження педагогічної практики. Під час оцінювання враховуються повнота та якість виконання програми практики й індивідуального завдання, рівень сформованості педагогічних, методичних, комунікативних та організаційних компетентностей, якість підготовки й проведення навчальних занять, використання сучасних методів і технологій навчання, дотримання принципів академічної доброчесності та педагогічної етики, а також здатність здобувача вищої освіти застосовувати набуті знання, уміння й навички для ефективного здійснення освітньої діяльності у закладі вищої освіти.

Захист звіту з педагогічної практики оцінюється за такими критеріями:

90–100 балів (відмінно) – здобувач повністю виконав програму педагогічної практики та індивідуальне завдання, продемонстрував високий рівень педагогічної, методичної та професійної підготовки, якісно підготував і провів навчальні заняття із застосуванням сучасних методів, цифрових технологій та

інтерактивних форм навчання. Звіт і щоденник практики подані у встановлені строки, оформлені відповідно до встановлених вимог. Під час захисту здобувач упевнено презентує результати практики, аргументовано відповідає на запитання та демонструє здатність до аналізу й самооцінювання власної педагогічної діяльності. Відгук керівника практики є позитивним.

82–89 балів (дуже добре) – здобувач успішно виконав програму педагогічної практики та індивідуальне завдання, продемонстрував належний рівень методичної підготовки, уміння організовувати та проводити навчальні заняття, використовувати сучасні педагогічні технології й методи навчання. Звіт є змістовним і логічно структурованим, хоча окремі його положення потребують уточнення або поглиблення. Документація оформлена належним чином і подана своєчасно. Відгук керівника практики позитивний.

74–81 бал (добре) – здобувач у цілому виконав програму педагогічної практики та індивідуальне завдання, однак у проведенні занять або оформленні звітної документації наявні окремі методичні чи організаційні недоліки. Під час захисту демонструє достатній рівень професійної підготовки, хоча окремі відповіді потребують більш ґрунтовного обґрунтування. Відгук керівника практики позитивний.

64–73 бали (задовільно) – програму педагогічної практики виконано частково, окремі завдання реалізовано з недоліками. Проведені навчальні заняття мають переважно репродуктивний характер, використання сучасних методів навчання є обмеженим. Звіт містить переважно описовий матеріал, аналіз результатів педагогічної діяльності недостатньо обґрунтований. Можливі окремі порушення строків подання документації або недоліки її оформлення. Під час захисту здобувач відчуває труднощі з аналізом власної педагогічної діяльності. Відгук керівника практики містить окремі зауваження.

60–63 бали (достатньо) – здобувач виконав мінімальні вимоги програми педагогічної практики, однак індивідуальне завдання виконано формально. Проведені навчальні заняття мають суттєві методичні недоліки, звіт містить поверхневий аналіз результатів практики та недостатньо обґрунтовані висновки. Під час захисту продемонстровано фрагментарне розуміння організації освітнього процесу, невпевнені відповіді на поставлені запитання. Відгук керівника практики є задовільним із суттєвими зауваженнями.

1–59 балів (незадовільно) – здобувач не виконав програму педагогічної практики або виконав її в обсязі, що не відповідає встановленим вимогам; індивідуальне завдання не виконано або виконано незадовільно; навчальні заняття не проведено або проведено на незадовільному рівні; звіт і щоденник практики відсутні чи не відповідають установленим вимогам або подані з істотними порушеннями. Під час захисту здобувач не демонструє знання змісту

виконаної роботи, не володіє методикою проведення занять, не може обґрунтувати використані методи навчання та результати власної педагогічної діяльності. Відгук керівника практики негативний.

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою:

Сума балів	ECTS оцінка
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин та/або отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Волкова Н. П. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2018. 344 с.
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 3-тє вид., доповн. Київ : Академвидав, 2020. 456 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2017. 486 с.
5. Biggs J., Tang C. Teaching for Quality Learning at University. 5th ed. Maidenhead : Open University Press, 2022. 432 p.
6. Brookfield S. D. The Skillful Teacher: On Technique, Trust, and Responsiveness in the Classroom. 4th ed. San Francisco : Jossey-Bass, 2025. 368 p.
7. Bain K. What the Best College Teachers Do. Cambridge, MA : Harvard University Press, 2021. 240 p.
8. Nilson L. B., Goodson L. A. Online Teaching at Its Best: Merging Instructional Design with Teaching and Learning Research. 2nd ed. San Francisco : Jossey-Bass, 2021. 320 p.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII.
5. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.
6. Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.
7. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93 (зі змінами).
8. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня за відповідною спеціальністю.
9. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами).

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>

2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua>
3. Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. URL: <https://nuos.edu.ua>
4. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://info.edbo.gov.ua>
5. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. UNESCO. URL: <https://www.unesco.org>
7. European Higher Education Area (EHEA). URL: <https://www.ehea.info>
8. European Commission – Education and Training. URL: <https://education.ec.europa.eu>
9. Google Scholar. URL: <https://scholar.google.com>
10. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: <https://doaj.org>
11. Scopus Preview. URL: <https://www.scopus.com>
12. Web of Science. URL: <https://www.webofscience.com>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

УГОДА № _____ на індивідуальне проведення виробничої практики здобувача вищої освіти Національного університету імені адмірала Макарова

м. Миколаїв

« _____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова (далі - Університет), в особі ректора Євгена ТРУШЛЯКОВА, що діє на підставі Статуту і з другої сторони,

(назва підприємства, організації, установи повністю)

(далі - База практики), в особі

(посада)

(прізвище, ім'я та ім'я по-батькові)

що діє на підставі _____, уклали між собою
(статут підприємства, розпорядження, доручення)

цю угоду на проведення практики здобувача вищої освіти:

1. **Обов'язки Баз практики**

Прийняти здобувача вищої освіти навчально-наукового інституту (факультету) _____

(прізвище, ім'я, по-батькові) гр.

на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва спеціальності, спеціалізації/ освітньої програми	Курс	Вид практики	Строки практики	
				початок	закінчення

1.1. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.2. Створити необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти програми практики, не допускати використання його на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.3. Забезпечити здобувачу вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувача вищої освіти безпечним методам праці. Забезпечити запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.4. Надати здобувачу вищої освіти-практиканту та керівнику практики від Університету можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.5. Забезпечити облік виходу на роботу практиканта, про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет.

1.6. Після закінчення практики дати характеристику на здобувача вищої освіти-практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

2. Обов'язки Університету

2.1. За два місяці до початку практики надати Базі практики для погодження програму практики.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачем вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Базі практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачем вищої освіти під час проходження практики.

3. Особисті умови

3.1. Практика здійснюється без оплати з боку Університету і без оплати праці за виконану роботу з боку Базі практики.

4. Відповідальність сторін за невиконання угоди

4.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації та проведення практики згідно з законодавством про працю в Україні.

4.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

4.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

4.4. Угода складена у двох примірниках, кожній зі сторін

5. Юридичні адреси сторін:

Національний університет

кораблебудування імені

адмірала Макарова

54007, Україна, м. Миколаїв

пр. Героїв України, буд. 9

Тел. (0512)42-42-80

Ректор

_____ Євген ТРУШЛЯКОВ

« ____ » _____ 20 ____ р.

М.П.

« ____ » _____ 20 ____ р.

М.П.

Національний університет
кораблебудування
імені адмірала Макарова
«___» ____ 202__ р.
№ _____

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Згідно із договором від « » 20__ року № ___, який укладено з

(найменування підприємства, організації, установи, закладу освіти різного рівня)

направляємо на практику здобувача(-ів) вищої освіти _____ курсу, які навчаються за
спеціальністю, спеціалізацією та освітньо-професійною програмою

Назва практики

Строк практики з « » ____ 20__ року по « » ____ 20__ року

Керівник практики від НУК _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Директор інституту (декан факультету) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Кафедра економіки та цифрового бізнесу

ЗВІТ

про проходження педагогічної практики
освітня програма «Бізнес та приватне підприємництво»
спеціальність D7 «Торгівля»

з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

База практики _____

Здобувача ____ курсу, групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики:
від кафедри економіки та цифрового бізнесу

(підпис, прізвище посада)

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Миколаїв – 202__

Здобувача вищої освіти _____

Институт, факультет, _____

Кафедра _____ курс, група _____

освітньо-професійний рівень _____

напрямок підготовки _____

спеціальність _____

(Назва)

[illegible]

Від вищого навчального закладу _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи „____” 20__ року
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “____” 20__ року
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства, організації, установи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
Печатка « ____ » _____ 20__ року

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики

Дата захисту звіту „ ____ ” _____ 20__ року
Оцінка:
за національною шкалою _____
(словами)
кількість балів _____
(цифрами і словами)
за шкалою ECTS _____
Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис) (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Д

Зразок оформлення змісту звіту з педагогічної практики

ЗМІСТ

ВСТУП (мета, завдання, об'єкт, предмет педагогічної практики, використані методи педагогічного дослідження)

РОЗДІЛ 1. Організаційно-методичні засади педагогічної діяльності у закладі вищої освіти

- характеристика закладу вищої освіти та кафедри, на базі яких проходила практика;
- ознайомлення з нормативно-правовим та навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу;
- аналіз освітньо-професійної програми, навчального плану та робочих програм освітніх компонентів;
- вивчення організації освітнього процесу та особливостей діяльності науково-педагогічних працівників.

РОЗДІЛ 2. Виконання програми педагогічної практики

- підготовка навчально-методичних матеріалів до проведення занять;
- проведення лекційних, практичних (семінарських, лабораторних) занять або участь у їх проведенні;
- використання сучасних методів, цифрових технологій та інтерактивних форм навчання;
- аналіз проведених занять, оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти;
- участь у методичній, організаційній, виховній та науковій роботі кафедри (за наявності).

РОЗДІЛ 3. Аналіз результатів педагогічної практики та напрями вдосконалення педагогічної діяльності

- аналіз власної педагогічної діяльності та сформованих професійних компетентностей;
- оцінювання ефективності використаних методів і технологій навчання;
- проблеми, виявлені під час проходження практики, та шляхи їх вирішення;
- рекомендації щодо вдосконалення організації освітнього процесу та підвищення якості викладання.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ (за наявності)

До додатків можуть бути включені:

- індивідуальний план проходження педагогічної практики;
- плани-конспекти лекційних, практичних (семінарських) занять;
- презентації до навчальних занять;
- розроблені навчально-методичні матеріали;
- дидактичні матеріали, тестові завдання, кейси;
- приклади оцінювальних матеріалів;
- фото- або інші матеріали (за потреби);
- інші документи, що підтверджують виконання програми педагогічної практики.

Розробник; к.е.н., доцент

Оксана КОРНІЄНКО